

## PREDGOVOR

Imajući u vidu procjenu da će broj stanovnika starije životne dobi u društvu vjerovatno nastaviti rasti, starost i starenje postalo je glavni društveni problem koji potiče mnoge gospodarske, društvene, psihološke, i zdravstvene probleme za pojedinca, cjelokupno stanovništvo i društvo u najširem smislu. Potpuno prepoznavanje tih problema kao i njihovo moguće rješavanje predmet su rješavanja u budućnosti. U diplomskom/specijalističkom radu ukazano je na veliki značaj prevencije, dijagnostikovanja, liječenja i fizikalnih procedura pri liječenju osteoporoze. Brz način življenja, borba za egzistenciju, doba velikih tehnoliskih dostignuća je uslovlila čovjeka, dovodeći ga do neaktiviteta muskulo-skeletnog sistema. To je sve češći uzrok preloma kostiju, degenerativih promjena na zglobovima i trofičnih promjena na mišićima. Ono sto možemo zaključiti je da sprovodeći medikamentozno liječenje udruženo sa fizikalnim procedurama usporavamo tok bolesti, poboljšavamo stanje muskulo-skeletnog sistema u smislu, održavanja i poboljšavanja pokretljivosti, snage i čvrstine kosti i mišića. Samim tim ćemo smanjiti rizik od preloma kosti, degenerativnih i trofičnih promjena muskulo-skeletnog sistema, i što je najbitnije olakšati i poboljšati uslove življenja i aktivnosti svakodnevnog života. Osteoporoza je razarajuća bolest skeleta kod koje dolazi do smanjenja mineralne gustine kosti, što ima za posledicu krhke kosti sklone prelomima. To je jedna od najčešćih bolesti starije životne dobi. Javlja se češće kod žena nego kod muškaraca, u svijetu od te bolesti boluje na milione žena. Svjetska zdravstvena organizacija kao jedinu metodu za dijagnostikovanje osteoporoze priznaje dvoenergetsku apsorciometriju DXA. Pretraga je jednostavna, zračenje bolesnika malo, a mjerenje tačno. Kvalitet uređaja i računalna programska podrška omogućuju jednostavnu analizu koštane mase i praćenje promjene mineralne gustine tokom terapije. Određivanje koštanih markera dobro je za praćenje metabolizma kosti, ali ne i za određivanje mineralne gustine, tako da se sada koristi (ultrazvuk) samo za praćenje rezultata terapije. Osteoporoza je jedan od vodećih fenomena populacije starije dobi. Iako je pretežno bolest žena, novija istraživanja pokazuju i visoku prevenciju kod muškaraca. Pretpostavlja se da 15% žena u menopauzi ima osteoporozu, a 30% osteopeniju – smanjenu mineralnu gustinu kosti. Otprilike oko 40-50% žena u menopauzi će doživjeti osteoporotični prelom do kraja svog života. Rizik od preloma butne kosi je 19%, prelom pršljena 15%, i prelom distalne podlaktice

16%. Procjenju je se da najmanje 12-20% bolesnika sa prelomom butne kosti umire u vremenu od jedne godine nakon preloma.